

ELŐSZÓ

A Város és Vidéke sorozat mostani tanulmánykötetében a területi egyenlőtlenségek munkaerőpiaci helyzetre gyakorolt hatásait, a munkaerőpiactól való távolmaradás mélyebb összefüggéseit próbáltuk megvilágítani.

Kollégám és jómagam a kutatás első szakaszában a Makói Kistérségre fókuszáltunk, majd felmerült bennünk az a gondolat, hogy a kutatást érdemes volna az esetleges területi és szerkezeti egyenlőtlenségek hatásának kimutathatósága végett kiterjeszteni más területekre is.

A megfelelő területi egység kiválasztásánál több szempontot is figyelembe vettünk, legelőször is azt, hogy a választott terület gazdasági, urbanizációs mutatóit tekintve eltérő legyen a már vizsgált Makói Kistérségtől, azonban földrajzilag se essen tőle távol, tehát lehetőleg Csongrád megyei kistérség legyen. Így került sor a kutatás második szakaszában – immáron a Szegedi Tudományegyetemen általam oktatott településszociológiai kutatószeminárium hallgatóinak bevonásával – a Szegedi Kistérség vizsgálatára, és jövőre vonatkozó terveink szerint a következő kutatási szakaszban a Mórahalomi Kistérségre is szeretnénk kiterjeszteni vizsgálatunkat. Ezzel lehetőségessé válik három különböző besorolású kistérség összehasonlítása abból a szempontból, hogy a területi egység fejlettsége mennyiben határozza meg a munkaerőpiactól való távolmaradás okait.

A két kistérség összehasonlítása mellett helyet kapott a kötetben egy Észak-magyarországi kistélepedésen végzett kutatás eredményeként íródott tanulmány is. Ez a tanulmány szintén rávilágított arra, hogy a területi, társadalmi egyenlőtlenségek és nem kisebb mértékben a kulturális, valamint családi szocializációs különbségek következtében is eltérő motivációk határozzák meg a gazdaságilag aktív korban lévő munkaképes lakosság munkaerőpiactól való távolmaradását.

A terepmunka során, ahol a társadalomtudományi kutatás kvalitatív módszerei közül a strukturált interjút használtuk, a gazdaságilag aktív munkaképes, de ugyanakkor a „fehér gazdaságban” munkát nem végző lakosság helyzetét, és távolmaradási indokait kívántuk összehasonlítani.

Jelen kötetben az általam szerkesztett és írt tanulmányok arra a kérdésre keresik a választ, hogy mi az oka annak, hogy a gazdaságilag aktív munkaképes korosztály jelentős része távol marad a munkaerőpiactól.

Szeged, 2009. február 12.

Rácz Attila
egyetemi tanársegéd
Szegedi Tudományegyetem Szociológia Tanszék